

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

Test 6

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În politica externă, alături de celelalte țări din zona sovietică, România refuză planul Marshall și nu-și trimite reprezentantul său la Conferința de Pace de la Paris din 1947, care stabilește modalitățile de distribuire a ofertei americane de reconstrucție a Europei (Cehoslovacia inițial acceptă, dar la cererea lui Stalin renunță). E nevoită, în schimb, să intre în Biroul Informativ al Partidelor Comuniste, creat de sovietici în septembrie 1947 pentru supravegherea comuniștilor din țările-satelit [...]. «Excomunicarea» Iugoslaviei din Biroul Informativ în iunie 1948 are drept consecință înăbușirea oricărei inițiative proprii a statelor «democrat populare» din centrul și sud-estul Europei. România încheie tratate de colaborare și asistență mutuală doar cu statele subordonate Moscovei și, firește, înainte de toate, cu Uniunea Sovietică. Tratatul politic cu aceste țări sunt însoțite de acorduri economice, care duc, în 1949, la crearea Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (CAER) cu sediul la Moscova și de înțelegeri militare, care duc la crearea Pactului de la Varșovia, la care România aderă, ca membru fondator, în mai 1955.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „Cultul personalității, detestat de români, se bucură [...] de toleranța cancelariilor apusene din cauza politicii de relativă independență pe care Nicolae Ceaușescu o afișa față de Moscova în chestiuni care priveau integrarea și cooperarea în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc] [...], Orientul Mijlociu, bugetele militare din cadrul Pactului de la Varșovia. [...] Cresc schimburile comerciale cu Occidentul, care depășesc 1/3 din total. [...] Piața Comună acordă României un tratament privilegiat în schimburile comerciale. SUA acordă, de asemenea, României statutul clauzei națiunii celei mai favorizate, răsplătind politica ei de autonomie. [...] Ceaușescu joacă rolul intermediarului în conflictul americano-vietnamez, în ameliorarea relațiilor chino-americane [...]. Receptarea lui Ceaușescu în Occident, care deja era afectată după lansarea programului lui Jimmy Carter de apărare a drepturilor omului, începe să sufere și mai tare în valul de schimbări mondiale de după lansarea Inițiativei de Apărare Strategică de către americani la începutul anilor '80. Întreg sistemul sovietic intră în criză, pentru că nu mai poate ține pasul în cursa înarmărilor. Venirea lui Gorbaciov [la putere] aduce cu sine o încercare de reformare interioară a sistemului, care e susținută de Occident. [...] Americanii nu mai susțin în aceste condiții disidenții sistemului sovietic. Dimpotrivă, susțin alinierea la politica de reforme a lui Gorbaciov din partea tuturor. Fapt pe care Ceaușescu nu l-a înțeles.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Biroul Informativ al Partidelor Comuniste. **2 puncte**
3. Menționați cele două organizații internaționale, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că România colaborează în plan extern numai cu statele subordonate Uniunii Sovietice. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale prevederilor Constituției din 1965. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între practicile politice utilizate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Începutul veacului stă sub semnul domnului Țării Românești, Neagoe Basarab (1512-1521).

[...] Neagoe Basarab apare ca autorul unei lucrări monumentale a literaturii noastre vechi, *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său, Teodosie*, considerată, pe bună dreptate, de Constantin Noica drept «întâia mare carte a culturii românești»; tot el este ctitorul uneia dintre cele mai splendide opere de arhitectură, biserica din Curtea de Argeș. [...] Neagoe Basarab a înălțat biserici și a făcut bogate danii la Muntele Athos (mai ales la mănăstirea Cutlumus [...] ctitorie a lui Nicolae-Alexandru Basarab și a lui Vladislav-Vlaicu), Patriarhiei de la Constantinopol, la Muntele Sinai, la Ierusalim [...]. Prin activitatea sa de ctitor și de patron al culturii și al lumii ortodoxe, Neagoe Basarab se înfățișează ca un continuator al basileilor bizantini, preocupat să sprijine Biserica ortodoxă, ajunsă sub stăpânire otomană.

De o cu totul altă factură a fost domnul Moldovei, Petru Rareș (1527-1538, 1541-1546), fiu al lui Ștefan cel Mare. [...] La începutul cărmuirii sale, Petru Rareș a intervenit în Transilvania [...] sprijinindu-l pe voievodul Transilvaniei, Ioan Zápolya, împotriva lui Ferdinand de Habsburg. Partizanii acestuia fură zdrobiți de oastea moldoveană [...] la Feldioara (22 iunie 1529). Petru Rareș, care primise de la Ioan Zápolya orașele Bistrița și Rodna (Ciceiul și Cetatea de Baltă i-au fost reconfirmate), se considera – și nu fără temei – după această victorie stăpânul Transilvaniei [...].

Era inevitabil ca un domn cu ambițiile lui Petru Rareș să nu aibă în vedere ruperea legăturilor de dependență cu Poarta și participarea la cruciada antiotomană. [...] Ca urmare, Petru Rareș s-a alăturat Ligii Sfinte, constituită la 7 februarie 1538 sub egida papei [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor al Țării Românești precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, domnitorul care aderă la Liga Sfântă și o cauză a acestei acțiuni. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Transilvania. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile domnitorului Țării Românești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia constituirea statului medieval din Estul Carpaților s-a realizat și prin acțiuni militare desfășurate în secolul al XIV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui motiv al adoptării Constituției din 1866 și menționarea a două prevederi ale acesteia;
- precizarea legii fundamentale adoptate în România, în deceniul trei al secolului al XX-lea și menționarea a două consecințe ale acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul Constituției din 1938 pentru viața politică din România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.